

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

DIR.ZSA.1700.10.2014.ZW

Warszawa, 27 października 2014 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 28.10.2014 r.
nr 434 podpis. K. Półec

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 28.10.14
nr 6367 podpis. M

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie senatora Jarosława Obremskiego złożone podczas 61. posiedzenia Senatu w dniu 25 września 2014 r. (BPS/043-61-2655/14) przedkładam poniższe stanowisko.

1. Ministerstwu znane są przedstawione w oświadczeniu dane dotyczące prowadzenia przez uczelnie monitoringu karier zawodowych absolwentów, w tym informacje o opóźnieniach we wprowadzaniu uczelnianych systemów monitoringu karier oraz niskiej stopie zwrotu z ankiet skierowanych do absolwentów. Dane te zostały opracowane przez Biuro Analiz Sejmowych na podstawie kwestionariuszy przesłanych do uczelni na przełomie 2013 i 2014 roku.

Ministerstwo przeprowadziło pogłębioną analizę sposobu monitorowania karier absolwentów przez uczelnie, która wykazała, że wprowadzony w 2011 roku obowiązek badania losów absolwentów przyniósł pozytywne efekty: uczelnie nawiązały bliższe kontakty z absolwentami, w niektórych przypadkach powołały specjalne komórki zajmujące się monitoringiem lub zainicjowały projekty badawcze i wdrożeniowe w tym zakresie. Uczelnie dostrzegły też rolę monitoringu jako elementu wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i wykorzystują jego wyniki do modyfikowania programów kształcenia i podejmowania decyzji o wielkości naboru na dany kierunek studiów.

Jednocześnie, analiza dowiodła, że uczelnie nie zawsze realizują ustawowy wymóg w odpowiedni sposób - daje się zauważyć tendencja niektórych uczelni do utajniania wyników badań lub ich publikowania w sposób służący jedynie celowi marketingowemu. Także odsetek absolwentów, którzy odpowiadają na ankiety, nierzadko jest na niskim poziomie, co powoduje, że wyniki tych badań nie mogą zostać uznane za w pełni wiarygodne.

2. Odpowiedzią na zdiagnozowane powyżej problemy jest wdrożenie centralnego monitoringu karier zawodowych absolwentów z wykorzystaniem danych gromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Monitoring prowadzony będzie corocznie na

podstawie danych o absolwentach pochodzących z istniejącego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym POL-on oraz danych gromadzonych w ZUS na kontach ubezpieczonych i płatników składek. Połączenie danych pochodzących z obu systemów oraz ich anonimizacja będzie dokonywała się w ZUS, co sprawi, że dane nie będą narażone na utratę poufności. Analizy nieidentyfikowalnych danych jednostkowych dokona MNiSW, a wyniki tej analizy, w postaci zagregowanej, będą publicznie dostępne.

Należy podkreślić, że uczelnie będą mogły kontynuować podejmowane obecnie działania w zakresie monitorowania karier absolwentów z wykorzystaniem ankiet. Badanie ankietowe umożliwi bowiem uzyskanie informacji, które nie mogą zostać wygenerowane wykorzystując dane ZUS (np. na temat oceny programu studiów z perspektywy rynku pracy). Aby ułatwić uczelniom ich zadanie wprowadzono do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym przepis, że szkoły wyższe będą mogły przetwarzać dane osobowe absolwentów. Dotychczas uczelnie musiały uzyskiwać zgodę absolwentów na przetwarzanie danych osobowych, czyli w praktyce najpierw wystąpić z prośbą o zgodę na przesłanie ankiety, a dopiero po uzyskaniu akceptacji przesłać samą ankietę. Obecnie uczelnie mogą od razu przysłać absolwentom ankietę, co powinno pozytywnie wpłynąć na liczbę otrzymywanych odpowiedzi.

3. Ustawa wprowadzająca centralny monitoring karier absolwentów weszła w życie w dniu 1 października 2014 r. W trakcie prac nad projektem prowadzone były szeroko zakrojone uzgodnienia zarówno z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, jak i Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych. System wdrażany będzie od 2015 r. – w marcu 2015 r. zostanie przeprowadzony pilotaż badania, zaś we wrześniu 2015 r. odbędzie się pierwsze pełne badanie, które będzie następnie corocznie powtarzane. Rozpoczęcie centralnego monitoringu w 2015 r. wynika z ustalenia poczynionego w trakcie wspomnianych uzgodnień, że pierwszym badaniem zostaną objęci absolwenci z 2014 r. – aby rzetelnie określić powodzenie absolwentów na rynku pracy niezbędna jest przynajmniej perspektywa 12 miesięcy.

Centralny monitoring umożliwi uzyskanie porównywalnych, rzetelnych i obiektywnych danych na temat sytuacji absolwentów na rynku pracy. Dane te będą przedstawiane w formie zagregowanej na stronie MNiSW, w podziale na uczelnie i kierunki studiów. Dzięki temu wyniki monitoringu będą służyć kandydatom przy wyborze studiów. Także uczelnie będą mogły korzystać z tych danych kształtując ofertę edukacyjną dostosowaną do rynku pracy.

4. Zwiększenie zatrudnialności absolwentów stanowi jeden z priorytetów MNiSW. Realizacji m.in. tego celu podporządkowana była reforma systemu szkolnictwa wyższego z 2011 r., która przyznała uczelniom szeroką autonomię w zakresie tworzenia kierunków studiów dopasowanych do potrzeb rynku pracy. Kontynuacją zmian była wspomniana nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym z 2014 r., która umożliwiła prowadzenie przez uczelnie tzw. studiów dualnych, czyli studiów zakładających występowanie na przemian okresów nauki na uczelni oraz u pracodawcy. Istotne zmiany wprowadzone zostały także w zakresie kształcenia na kierunkach studiów o profilu praktycznym – nowelizacja przewiduje, że ponad połowa programu studiów obejmować ma zajęcia kształtujące

umiejętności praktyczne (co może być realizowane przez uczelnie np. poprzez organizację zajęć warsztatowych) a dodatkowo uczelnie zobowiązane są do zapewnienia studentom 3-miesięcznych praktyk zawodowych.

Na poprawę zatrudnialności absolwentów przeznaczone będą znaczne środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE. W Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój wyodrębniona została oś priorytetowa „Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju” z budżetem w wysokości 1,351 mld euro (1,138 mld euro – wkład UE oraz 213 mln euro – wkład krajowy). Uczelnie będą mogły uzyskać wsparcie na dopasowanie programów nauczania w szkołach wyższych do potrzeb rynku pracy, w tym na rozwijanie kompetencji w obszarach kluczowych dla gospodarki, wsparcie studiów o profilu praktycznym, praktyki i staże dla studentów, wsparcie instytucji wspomagających studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy (np. akademickie biura karier) itp.

Wzmocnieniu szans absolwentów na rynku pracy ma służyć m.in. Program Rozwoju Kompetencji, który zastąpi program kierunków zamawianych. Jego głównym celem jest wzmocnienie kompetencji zawodowych, interpersonalnych i analitycznych niezbędnych do osiągnięcia sukcesu na rynku pracy. Program ma także za zadanie wspieranie nowoczesnych metod dydaktycznych, angażowanie praktyków do prowadzenia zajęć, kładzenie nacisku na zajęcia warsztatowe, wykorzystanie nowych technologii w edukacji wyższej i wspieranie interdyscyplinarności studiów.

Od bieżącego roku prowadzony jest pilotaż Programu Rozwoju Kompetencji. Do realizacji wybranych zostało 48 programów prowadzonych przez 39 uczelni na kwotę 50 mln zł. Wnioski z pilotażu zostaną wykorzystane w dalszych pracach nad programem.

Ostateczny kształt PO WER znany będzie po zakończeniu negocjacji z Komisją Europejską. Pierwsze konkursy powinny zostać ogłoszone na początku 2015 r.

z wyrazami szacunku

z up. Ministra
SEKRETARZ STANU
M. Dąbaj
prof. Marek DĄBAJ